

מסורת הש"ס

(א) [מספ' פ"ו ח"ב],
(ב) [לפניו יאמ' אטקטיס
וקטן], א רש"י מ"ז,
(ד) נכרית לה: (ס) [פסחים
פ"ב, (1) נכרית מ"ו, (1) וסוף
מסכת נכרית וסוף מסכת
(הוריות), (ח) (דף מד.)].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בההוא
מרווח וכו' הוא טמא. י"ב
ע"ל פסק הר"ד דף סח
ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' לפי שאין מערבין
בהקדשות. כעין זה שכתב
ר' כה ע"א וע"ג:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] גמ' ואכי האם היכי
ליבעד הדומי נהדמיה. י"ב
פי' בתמיה וכו' גמולתו טלי
האי לתחוב לחמיכות ועי'
רמב"ם:

מוסר רש"י

באומר כל הון עלי. הא
דקמני מותר גמיס וממלא
ואסור בשאר אולנין
ונשקין. לא כלומר קונס
מוון עלי. דלון מוון אלף
מני מני דגן, טעול
ושפירין וטוספין וטעול
שטעל ושפירן. אלף כלומר
כל הון עלי קונס. וכל מני
נסי דלון קונס מוון מויה
מוון ויעי, בר ממיס ומלא
(ברכות לה:).

רבינו הגנאל

ועלתה לרב יוסף קטאבי
מיהא דתניא ר' שמעון
בן אלעזר אומר מרבין
לחולה ולוקן כדי מוונן
ולירעבתן כדי סעודה
בינונית של כל אדם.
ומי א"ר שמעון בן אדם.
אלעזר הכי. שאם הוא
משונה מרוב בני אדם
מעמידין אותו באבים
של בנינויים. והתניא רבי
שמעון בן אלעזר אומר
עוג מלך הבוש שמת
פתחו כמלואו. כלומר
אם כי כמלואו וחיטבו
להוציאו ממנו משה
שאר פיתוח הבית, ואם
לא כל הפתחים שטאין.
ורחיק התם גבי עוג
משום דלא איפשר, הכי
ניעביד ניתחי איברים
איברים (איברים) וניפקיה.
[אביעאי דהון] מי פליגי
עליה או לא. ת"ש דאמר
רבה בר בר חנה א"ר יוחנן
עוג מלך הבוש פתחו
בארבעה שי"מ פליגי
עליה. והני אבוי קטנים
כגון דאיכא פתחים קטנים
טובה, ואיכא חד דריח
ד' טפוחין. דאי כי מרוח
ופתח פתחא להפקיה
מינה בהאיך רבה מוסיף
[קמורוח]. משום דרב
אמר מערבין בבשר חי
ובציעים חיים וכמה אמר
רב נחמן סיני [אמרן]
שחייב. ומפורש בב"ב
ההריות רב יוסף סיני, רב
עוקר הרים. וירושלמי רב
מערבין ומשתפין חוץ

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

ל.

עין משפט גם מצוה

א [ש"ש א"ח סי' מט
ספ"ו]:
ב מ"י מ"י פ"ח מהל'
טומאת מט' ה' א'
ג מ"י פ"ח מהל'
עירובין ה' יא סג
ע"ש א' טו"ש"ע א"ח סי'
שפו ספ"ו:
ד מה ד' ה טו"ש"ע י"ד סי'
ר"י ספ"ו יט:
ה ו' מ"י פ"ח מהל'
עירובין ה' יא ד'
טו"ש"ע א"ח סי' שפו ספ"ו
ח:

רב ניסים גאון

עוג מלך הבוש פתחו בר'
בית מן המלך בפרק ג',
כיות מן המלך פתחו
[במלך], והמת פתחו בר'
טפוחים. אמר רב נחמן בר'
יצחק סיני אמר ב'. היינו
רב יוסף. ויבואר ומילתא
בסוף מסכת ברכות ובסוף
מסכת הוריות, רב יוסף
סיני, ורבה עוקר הרים.

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך)
מן המיס ומן המלח. א"ר
יסא מפני שאין הגוף ניזון
מהם. ר' לוי אמר שהן
מין קללה. פי' מיס מי
המבול, מלח מתכ סרוס.
משנה בכלים פרק כ"ז
בבד' עניים א"פ שאין
להם שלש על שלש הרי
אילו טפוחים מדרס. מתני'
גנורד מן המוון מותר
במיס ומלח. ואקשינן וכו'
כל מילי איקרו מוון
כדמתני, והא רב ושמואל
דאמרי תרווייהו אין
מברכין בורא מיני מוונות
אלא על חמשת מינין
הללו, חייטין ושעריין
וכוסמין ושבלת שועל
ושפירן. ולא איתתבו
חדא זימנא, נימא מיהא
נמי תהוי עלייהו תיובתא.
ויאמר ר' יוחי 'מתני' בנדר
דאמר לו דבר הון אסור
עלי. ואקשינן תוב וכו' כל
מילי זייני בר מימם ומלח,
הא ר' יוחנן הוא אכיל
מפירות גיטטר טובא והוה
משתבע דלא טעים לי
זינא. ופרקינן לא תימא
זינא אלא אימא מוונא.
אמר רב הונא (הונא)
שבועה שלא אוכל ככר זו
מערבין עליו כל הון אסור
מערבין עליו כל הון אסור
עלי אין מערבין לו בה.
ומקשינן עליה ומקשינן
ליה רב הונא דאמר כר'
אליעזר, והניא ר' אליעזר
אומר שבועה שלא אוכל
זו מערבין לו בה, ככר
זו עלי אין מערבין לו
בה. ומי א"ר אליעזר
הכי והתניא זה הכלל
כל שהאוכל נאסר עליו]
האדם אין מערבין לו
בה, אסור עצמו באוכל
מערבין לו בה. ר' אליעזר
אומר ככר זו עלי אסור,
מערבין לו בה. ככר זו
הקדש אין מערבין לו
בה, לפי שאין מערבין
בהקדשות. ופריך תרי
תנאי אליבא דר' אליעזר.
פיסקא מערבין לגזיר
ביין ולישראל בתרומה.
תניא בית שמאי אר'
מערבין לגזיר ביין
ואין לישראל בתרומה.
ובית הלל אין מערבין.
אמר בית הלל לבית
שמאי אי אתם מרדים

ה"ג אכל בגדי עשירים לעניים לא. כלומר לעניים לא צעין בגדי
עשירים אלא כיון לדלדיהו חזו אולי בתרייהו. הכא נמי א"ע א"ג דלפרסאי
לאו ליפתן הוא כיון דלדידן הו ליפתן ינסיי צשיעור זוטא: הכא
לחומר. דכיון דחזו להו מקבלי טומאה: והכא לחומר. דעד דהוי
ליפתן לכ"ע ליבעי שיעורא רבה:

והסניא. גבי עירוב דכיון דחזו
לוקן ולחולה אף על גב דלכל אדם
לא הו מוון שמי סעודות מערבין
מייהא למאן דחוי וגבי רעבתן דאכיל
טפי סגי צבינונית. אלמא לקולה
אולינין: פסחו כמלאו. להליל על
שאר פתחים ואי ליכא פתח דחוי
ליה כל חור מלא אגרופ שצכתלים
טמאין: דומי ניהדמיה. יתתסוהו
לאצרכין: פליגי רבנן. במת צצית:
פתחים קטנים. פחותין מר':
בההוא מרווח. הלכך מלייל על כולן
אכל כולן שוין ד' או צי' אמות כולן
טמאין דלא ידעי בהי מרווח ומפיך
ואפילו נפתח אחד מהן והאחרים
סגורין או חישב עליו להוציאו באחד
מהן דתני בגמרא דמסכת ביצה (דף
ל): הו טמא (א) וכולן טהורים ה"מ
היכא דהאי חזי ליה ואפילו כולו
חזי ליה אכל היכא דליכא חד דחוי
ליה ובעי מרווח וכולן שוין לא
ידעיין בהי מרווח: סיני. קרי רב
יוסף" לפי שהי בקי צמניות
וצביריות: ולא אוספניה חדא זימנא.
בצידע מרבין (ברכות ל:). באומר כל
הון עלי. מתני' דרבנן (א) וכל מילי
לאו דלמר יאסר עלי מוון דודאי לא
מיקרי מוון אלף ה' מינין דהו מין
דגן דזייני וסעדי ליכא אלף כגון
דלמר יאסר עלי כל הון דמשמע כל
דבר המשביע דכל מילי זייני חוץ
ממיס ומלא אכל מיעוב לא סעדי
ולא מיקרו מוון: גיטוס. ארץ יס
כינרת ופירומה ממוקין: דלא טעים
לי זינא. לא אכלתי לשובע ועדיין
אני רעב: זינא ס"ד לא גרסינן
הכא אלף במס' נכרית (א) והכא גרסינן
אימא מוונא: מערבין לו בה. דלא
נדר אלף מאכילה ואי משום דלא
חזיא ליה הא חזיא לחריני מידי
דהוה אכיר ציין: ככר זו עלי.
משמע כל דבר הנאפה קאסר עליה:
מאי לאו דאמר עלי. ושמע מינה דלא
אסר איניש אדעתיה אלף דרך עיקר
הנאפה וכו' נדר אדעתא דאכילה
נדר: לא דאמר הכי וו. שבועה
שלא אוכל ככר זו: הקדש. ודאי אסר
בכל הנאות ואינו ראוי לשום אדם:
בדידה. ככר של חולין: אלף מאי
כל היכא דאמר עלי מערבין. דלא
משמע אלף אכילה: קשיא רישא.

אימא תהוי תיובתא. ואם תאמר והא מאן דפליג ארז ושמואל
לא פליג אלא באורז ודוחן וא"כ תקשה לכולהו ועוד תיקשי
ליה מתניתין דליכא מצרכין (ברכות דף מ:). דיש כמה דברים דמצרכין
עליו שהכל או צפ"ה ו"ל דדוקא לרז ושמואל פריך דלא חשיבי
אורז ודוחן אף על גב דקצעי נמי
סעודתא עלייהו א"כ סבירא להו דכל
מילי לא מיקרו מוון אלף ה' מינין
בלכד אכל מאן דפליג עליהו סבר
שפיר דכל מילי איקרו מוון אף דלא
תקנו בורא מיני מוונות אלף ה'
דקצעי סעודתא עלייהו ואאורז ודוחן
קצעי נמי: ככר זו עלי אין
מערבין לו בה. תימא לר"י אמאי
נקט בהאי שבועה ובהאי נדר שבועה
גוסה או גנדר גוסה הוה מלי פלוגי
דהיכא דאסר עליה צבילא מערבין
לו בה בהנאה אין מערבין לו בה
ועוד דאמר לקמן (דף לה).
לכ"ע אין מערבין אלף לדבר מנוה
ומנות לאו ליהנות ניתנו משמע דליכא
מנא דפליג והא רבי אליעזר דבסמוך
דלמר ככר זו עלי דאין מערבין
לו בה משום דאסור בהנאה אס
כן סבר דמערבין לו לדבר הרשות
או מנות ליהנות ניתנו ונראה כרש"ס
דמפרש דאין מערבין לו בה אפי'
אמר קונס אכילת ככר זו עלי משום
דקונס הו כעין הקדש ואפי' לאחלופי
צהקדש אכל אמר שבועה אפילו
אמר שבועה שלא אהנה מככר זו כיון
דלא מיתלף צהקדש מערבין לו בה
דאין מערבין אלף לדבר מנוה ומנות
לאו ליהנות ניתנו ונקט שבועה שלא
אוכל דאפי' הכי צקונס אין מערבין
לו בה וקשה לפירושו דכי פריך בסמוך
לרז הונא ליפולג וליתני צדידיה
לישני דהכי קאמר אכל אמר עלי געשה
כאומר ככר זו עלי הקדש שאין מערבין
לו בה ולפי' הקונטרס ויתן דאין
לו לתלות צהקדשות דאסרי לדדיה
ולאחריתו יש לומר דלא מני לשני
הכי משום דמסיים בה לפי שאין
מערבין צהקדשות משמע דדוקא
צהקדשות אכל צקונמות מערבין:

אבל בגדי עשירים לעניים לא וכי תימא
הכא לחומר והכא לחומר והתניא (א) רבי
שמעון בן אלעזר אומר * מערבין לחולה
ולוקן כדי מוונן ולרעבתן בסעודה בינונית
של כל אדם קשיא ומי אמר ר"ש בן אלעזר
הכי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר עוג
מלך הבוש פיתחו כמלואו (א) ואבוי התם היכי
ליעביד הדומי נהדמיה [ונפקיה] איבעיא
להו פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן
אלעזר או לא ת"ש דאמר רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן עוג מלך הבוש = פיתחו
בארבעה התם דאיכא פתחים קטנים טובא
ואיכא חד דהוי ארבעה דודאי כי קא מרוח
בההוא קא מרוח אמר רב חייא בר רב אשי
אמר רב מערבין בבשר חי אמר רב שימי
בר חייא מערבין בבציעים חיות וכמה אמר
רב נחמן בר יצחק (א) (אחת) סיני אמר: שתיים:
ה הנודר מן המוון מותר במים כו': (ב) מלח
ומים הוא דלא איקרי מוון אלא כל מילי
איקרי מוון לימא תיהוי תיובתא דרב
ושמואל דרב ושמואל דאמרי תרווייהו אין
מברכין בורא מיני מוונות אלא על חמשת
המינין בלבד (א) ולא אותביניה חדא זימנא
לימא תיהוי תיובתיהו נמי מהא אמר רב
הונא * באומר כל הון עלי מים ומלח הוא
דלא זייני הא כל מילי זייני (א) והאמר רבה
בר בר חנה כי הוה אזילנא בתריה דרבי
יוחנן למיכל פירי דגיטוס כי הוינן בי
מאה הוה מנקטינן לכל חד וחד עשרה
עשרה כי הוינן בי עשרה הוה מנקטינן
לכל חד וחד מאה מאה וכל מאה מינייהו
(לא) הוי מחזיק להו צנא בת תלתא סאוי
והוה אכיל להו לכולהון ואמר שבועתא
דלא טעים לי זינא אימא מוונא אמר רב
הונא אמר רב שבועה שלא אוכל ככר

זו מערבין לו בה ככר זו עלי אין מערבין לו בה מיתבי הגורד מן הככר
מערבין לו בה מאי לאו דאמר עלי לא דאמר זו הכי נמי מסתברא דקתני
סיפא אימתי בזמן שאמר שבועה שלא אטעמנה אבל אמר עלי מאי הכי
נמי דאין מערבין לו בה א"ה אדתני ככר זו הקדש אין מערבין לו בה * לפי
שאיין מערבין בהקדשות ליפולג וליתני בדידה במה דברים אמורים דאמר
זו אבל אמר עלי אין מערבין לו בה אמר לך רב הונא אלא מאי כל היכא
דאמר עלי מערבין קשיא חסורי מיחסרה והכי קתני הגורד מן הככר
מערבין לו בה ואפילו אמר עלי געשה כאומר שבועה שלא אטעמנה מכל
מקום קשיא לרב הונא הוא דאמר כרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר
אומר שבועה שלא אוכל ככר זו מערבין לו בה ככר זו עלי אין
מערבין לו בה ומי אמר רבי אליעזר הכי והתניא זה הכלל אדם אוסר
עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו
בה רבי אליעזר אומר * ככר זו עלי מערבין לו בה ככר זו
הקדש אין מערבין לו בה לפי שאין מערבין לו בהקדשות תרי
תנאי ואליבא דרבי אליעזר: מערבין לגזיר ביין כו': מתני' דלא כב"ש
דתניא ב"ש אומרים אין מערבין לגזיר ביין ולישראל בתרומה כ"ה אומרים
מערבין לגזיר ביין ולישראל בתרומה אמרו להו כ"ה לב"ש אי אתם מרדים
שמערבין

דהא הנאה דממילא הו ולא אינה עמיד: אולם הנאסר על האדם. כגון ככר זו מערבין עליו או שבועה שלא אהנה
מככר זו והשתל לא תלה האיסור צמנשה שבגופו אלא אפילו הנאה דממילא אין מערבין לו בה. ל"א ככר זו עלי מערבין
לו בה דלמר לקמן (דף לה). אין מערבין אלא לדבר מנוה ומנות לאו ליהנות ניתנו הלכך משום הנאה לא איכפת לן ואי משום דלא חזיא ליה
הא חזיא לאחרים דומיא לגזיר ביין ככר זו הקדש לא חזיא לא לדדיה ולא לאחרניי ואין סעודה הראויה צעין כדלקמן [ע"ב] זה עיקר:
שמערבין